

V Ljubljani, 12. decembra 2013

SPOROČILO ZA TISK OB 18. DECEMBRU, DNEVU MIGRANTOV

Prebivalstvo neke države določajo trije procesi: rojstva, smrti in migracije (selitve). Medtem ko statistični uradi na podlagi registrov uspešno ažurno spremljajo prva dva procesa, je neto selitveni prirast (razlika med številom priselitev v državo in odselitev iz države) še vedno samo približna ocena. Posledično to velja tudi za število državljanov neke države, ki živijo v tujini, in v manjši meri za število tujcev v neki državi. S tem problemom se med drugim ukvarja strateški projekt Upravljanje z migracijami in njihovimi učinki v jugovzhodni Evropi (SEEMIG) (<http://www.seemig.eu/>), ki ga v okviru programa Jugovzhodna Evropa sofinancira Evropska unija. SEEMIG stremi k boljšemu razumevanju in obravnavi dolgoročnih procesov na področju migracij, človeškega kapitala in demografskih procesov v Jugovzhodni Evropi, kakor tudi njihovih učinkov na trge dela ter nacionalna in regionalna gospodarstva. Glavni cilj projekta je omogočiti javnim administracijam, da bodo na podlagi podatkov in empiričnih raziskav lahko razvijale in uporabljale svoje politike in strategije. Slovenski partnerji na projektu smo Inštitut za ekonomska raziskovanja, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti (Družbenomedicinski inštitut) in Mariborska razvojna agencija, medtem ko je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pridružen strateški partner.

Glavne skupine migrantov in dogodkov v zvezi z migracijami, za katere so v Sloveniji na voljo podatki, so: priseljeni/odseljeni (stanje in tokovi), sezonski delavci, prosilci za azil, povratna migracija, nedovoljena (nezakonita) migracija, potencialni tok priseljevanja/odselsevanja tujcev, potencialna povratna migracija tujcev, sprejem v državljanstvo ter nakazila zdomcev. Podatki o migracijah in migrantih se v Sloveniji zbirajo v različnih registrih in drugih administrativnih in statističnih evidencah. Najbolj pomemben in celovit vir statističnih podatkov o migracijah je Statistični urad Republike Slovenije. Urad zbira podatke iz različnih registrov, predvsem iz Centralnega registra prebivalstva, ki ga vodi Ministrstvo za notranje zadeve in združuje podatke iz desetih registrov. Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (ZRSZ) je vir podatkov o sezonskih delavcih v Sloveniji. Toda, od aprila 2011 nekatere kategorije tujcev ne potrebujejo delovnega dovoljenja za delo v Sloveniji in zato niso več vključene v evidence ZRSZ. To so: državljani držav članic EU, Evropskega gospodarskega prostora (EGP) in Švicarske konfederacije, njihovi družinski člani, družinski člani državljanov Slovenije, tuji z dovoljenjem za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji, begunci, tuji s statusom rezidenta za daljši čas v drugi državi članici EU (po enem letu prebivanja v Republiki Sloveniji) in nekatere druge skupine tujcev.

Zadnje zelo obsežno zbiranje demografskih podatkov (popis prebivalstva) je bilo izvedeno po stanju na dan 1. januarja 2011. Uporabljeni so bili številni registri in drugi viri podatkov ter statistične raziskave. Za navedeno stanje so bili prvič v zgodovini slovenske statistike pripravljene podatki za prvo, drugo in tretjo generacijo migrantov.

Z analizo obstoječih sistemov/načinov zbiranja podatkov v Sloveniji ter glavnih virov podatkov o migracijah in migrantih smo na Inštitutu za ekonomska raziskovanja ugotovili, da so v Sloveniji zbrani podatki o tujcih in migrantih relevantni, točni, primerljivi in pravočasni, kar pa ne pomeni, da ne bi bile potrebne nekatere izboljšave. To se, na primer, nanaša na pomanjkljivo/nepopolno registriranje podatkov o emigracijah. V migracijskih tokovih namreč ni neprijavljene emigracije slovenskih državljanov s stalnim prebivališčem v Sloveniji v tujino. Nepopolni so tudi podatki o številu emigrantov, saj vsi ne odjavijo svojega stalnega prebivališča v Sloveniji. Z namenom izboljšanja statistik migracij in prebivalstva bi morali vpeljati spodbude za slovenske državljane in tujce v Sloveniji, da odjavijo prebivališče v Sloveniji, in za lokalno upravo, da dosledno zbira podatke o emigraciji. Poleg tega bi se v Sloveniji morali začeti zbirati podatki o prejšnjem in naslednjem prebivališču tujcev-migrantov ter o dnevnih čezmejnih delovnih migracijah. Težavo predstavlja tudi dejstvo, da državljanov Slovenije, ki so odšli v tujino in tam umrli, ne moremo izločiti iz prebivalstva Slovenije, če v ustreznem slovenskem registru ni uradne informacije o njihovi smrti. V uradni statistiki ni ilegalnih imigrantov in prosilcev za azil, toda njihovo število je majhno.

Opravljena analiza bo uporabljena pri izdelavi za uporabnike brezplačne statistične baze podatkov za države Jugovzhodne Evrope, ki bo konec leta 2013 objavljena na domači strani projekta SEEMIG. Ta baza podatkov bo vsebovala relevantne kazalnike, s katerimi merimo migracijske procese in njihove učinke na človeški kapital, socio-ekonomski razvoj in trg dela. Pričakujemo, da bo analiza koristna za državno in lokalno upravo, regionalne agencije, subjekte, ki zbirajo in obdelujejo podatke, nosilce odločitev in javne uslužbenke, raziskovalce, mednarodne organizacije in druge, ki podatke o migracijah in migrantih uporabljajo pri svojem delu.

Nekaj podatkov o migracijah in migrantih v EU (Eurostat, Evropska socialna statistika, 2013)

V povprečju EU-27 se je leta 2011 na tisoč prebivalcev iz tujine priselilo 3,3 oseb: največ, 39,1 oseb, v Luksemburgu, v Sloveniji pa 6,9 oseb (od tega je bilo skoraj 60 % moških). V Evropsko unijo se je leta 2011 iz držav nečlanic priselilo 1,7 milijonov ljudi, največ v Veliko Britanijo (566 tisoč), Nemčijo (489 tisoč), Španijo (458 tisoč) in Italijo (386 tisoč).

V začetku leta 2012 je največ tujcev živel v Nemčiji (7,4 milijona), Španiji (5,6 milijona), Italiji in Veliki Britaniji (po 4,8 milijona) ter Franciji (3,9 milijona). V EU-27 je prebivalo

20,7 milijona oseb, ki niso imele državljanstva nobene od držav članic, kar je predstavljalo 4,1% vsega prebivalstva (v Sloveniji 3,9%).

Podatki popisa prebivalstva Slovenije (stanje 1. 1. 2011): V Sloveniji je 1. 1. 2011 živel 83 tisoč tujcev (4% vsega prebivalstva), od tega največ (39 tisoč) državljanov Bosne in Hercegovine. Sledijo državljani Kosova, Makedonije, Hrvaške in Srbije.

Državljanji Slovenije, ki so stalno odseljeni v tujino: Po podatkih Ministrstva za notranje zadeve - ki zajemajo samo državljane Republike Slovenije, ki so odjavili stalno prebivališče v Sloveniji zaradi preselitve v tujino in za katere je bila v času odjave znana država naslednjega stalnega prebivališča - je zunaj Slovenije leta 2008 živel 58 tisoč njenih državljanov, leta 2009 64 tisoč, leta 2010 68 tisoč, leta 2011 71 tisoč in leta 2012 75 tisoč. Med temi so morda zajete tudi umrle osebe, če slovenski matični register ni prejel dokazila o smrti državljana v tujini.

Inštitut za ekonomska raziskovanja

Kontakt:

dr. Nada Stropnik, vodja projekta SEEMIG na IER

Tel.: 01 5303 864

E-pošta: stropnikn@ier.si

Priloge:

- Zloženka projekta SEEMIG
(<http://www.seemig.eu/downloads/SEEMIGflyerSLO.pdf>)
- Novice projekta SEEMIG (številke 1-3)
(<http://www.seemig.eu/downloads/newsletters/SEEMIGNewsletter1SLO.pdf>;
<http://www.seemig.eu/downloads/newsletters/SEEMIGNewsletter2SLO.pdf>;
<http://www.seemig.eu/downloads/newsletters/SEEMIGNewsletter3SLO.pdf>)
- Povzetek poročila »Analiza obstoječih sistemov/načinov zbiranja podatkov v Sloveniji ter glavni viri podatkov o migracijah in migrantih«
(<http://www.seemig.eu/downloads/outputs/SEEMIGDataSystemsCountryReportSloveniaPovzetekSLO.pdf>)

The information published here reflects the author's views and the Managing Authority is not liable for any use that may be made of the information concerned.

Jointly for our common future